

**Nr 40.**

Ankom till Riksdagens kansli den 6 juni 1910 kl. 4 e. m.

*Betänkande angående beräkning af bevillningarna för år 1911.*

Jämlikt 40 § riksdagsordningen afgifver bevillningsutskottet härmed förslag till beräkning af de särskilda bevillningarnas belopp för år 1911 vid tillämpning af gällande eller vid innevarande riksdag fastställda grunder.

l:o.

**Tullmedlen.**

Tullmedlen, hvilka vid 1909 års riksdag för år 1910 beräknades till 57,000,000 kronor, hafva enligt räkenskaperna utgjort:

år 1906 .....	kronor	59,523,133: —
„ 1907 .....	„	59,624,649: —
„ 1908 .....	„	57,224,921: —
eller i medeltal för dessa tre år	„	58,790,901: —
samt år 1909 .....	„	59,239,298: —

*Bih. till Riksd. Prot. 1910. 5 Saml. 1 Afd. 35 Häft. (Nr 40.)*

I skrifvelse den 14 december 1909 angående inkomstberäkningen för år 1911, hvilken skrifvelse finnes bilagd Kungl. Maj:ts till innevarande års Riksdag aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof, har statskontoret beträffande tulluppbörden bland annat anfört:

»För januari—november månader innevarande år hafva, enligt meddelande från generaltullstyrelsen, de debiterade tullmedlen utgjort 53,217,942 kronor 82 öre; och skulle, därest uppbörden för innevarande månad blefve lika med den för december månad nästlidet år, eller 4,458,027 kronor 26 öre, för år 1909 uppgå till 57,675,970 kronor 8 öre.

Enligt hvad statskontoret inhämtat från generaltullstyrelsen kan det emellertid förväntas, att uppbörden under innevarande månad kommer att uppgå till icke oväsentligt högre belopp än under motsvarande tid 1908, hvadan den debiterade tulluppbörden för år 1909 lär kunna beräknas till åtminstone 58,000,000 kronor. I den beräkning af statsverkets inkomster för år 1910, som statskontoret afgaf den 14 december sistlidna år, yttrade ämbetsverket, att de tryckta konjunkturer, som vore rådande, möjligen komme att ännu någon tid framåt fortfara och sålunda öfva inflytande äfven på tulluppbörden år 1910, hvadan statskontoret icke ansåg sig kunna tillstyrka någon förhöjning i denna inkomstitels beräkning. Häri vidtog icke heller Eders Kungl. Maj:ts någon förändring. Men däremot ansåg Riksdagen, att de af statskontoret anförda förhållanden borde föranleda en sänkning med 1,000,000 kronor i den af Eders Kungl. Maj:ts på statskontorets förslag gjorda beräkningen af ifrågavarande inkomstitel, och uppförde densamma i 1910 års riksstat med 57,000,000 kronor.

Under början af innevarande år har tulluppbörden hvarje månad varit mindre än å motsvarande tider nästföregående år, ehuru med en tydligt framträdande tendens till återgång till normala förhållanden. Från och med juni månad utvisar en jämförelse mellan de särskilda månadernas uppbörd en alltjämt — med undantag af augusti månad, då storstrejken omedelbart öfvade sitt inflytande — återkommande stegring.

Detta framgår af följande sammanställning:

Tulluppbörden utgjorde	År 1908		År 1909		Minskning		Ökning	
Under januari .....	4,149,608	95	3,476,795	55	672,813	40	—	—
„ februari.....	4,367,368	48	3,578,162	11	789,206	37	—	—
„ mars .....	5,019,992	96	4,572,671	82	447,321	14	—	—
„ april.....	5,154,147	67	5,334,435	72	—	—	180,288	05
„ maj .....	5,156,407	60	5,127,347	23	29,060	37	—	—
„ juni .....	4,640,212	35	5,187,030	45	—	—	546,818	10
„ juli .....	4,430,262	46	4,686,896	80	—	—	256,634	34
„ augusti .....	4,541,018	72	3,476,569	12	1,064,449	60	—	—
„ september .....	5,175,465	83	5,294,128	54	—	—	118,662	71
„ oktober .....	5,496,660	04	5,857,948	08	—	—	361,288	04
„ november.....	5,424,885	25	6,625,957	40	—	—	1,201,072	15
„ december.....	4,458,027	26	—	—	—	—	—	—

Det vill häraf synas, som om tulluppbörden under år 1910 med allt skäl kan väntas inbringa det belopp, till hvilket statskontoret föreslog detsamma upptagande i nämnda års riksstat, och att depressionen nått sin kulmen.

Under sådana förhållanden och då med återställt lugn på arbetsmarknaden samt stigande priser på trävaror och järn en ökad konsumtionskraft torde vara att förvänta hos befolkningen, finner statskontoret sig böra hemställa, att tullmedlen i 1911 års riksstat upptagas med 59,000,000 kronor.»

I denna beräkning har Kungl. Maj:t så till vida föreslagit ändring, att tullmedlen, med anledning däraf att en af Kungl. Maj:t ifrågasatt höjning af tullen å kaffe från 12 öre till 18 öre per kilogram antagits skulle lämna ungefärligen 1,800,000 kronor om året, i statsverkspropositionen upptagits till ett belopp af 60,800,000 kronor.

Utskottet vill erinra därom, att utskottet i sitt betänkande nr 39 hemställt om afslag å förslaget om höjning af kaffetullen. Vinner denna hemställan Riksdagens godkännande, kan det belopp, som denna tullförhöjning skulle inbringat, icke medtagas i nu förevarande uppskattning af inkomsttiteln. Det vill emellertid synas, som om skattekällan i fråga skulle, särskildt i betraktande af de uppåtgående konjunkturerna, kunna antagas blifva mera gifvande än hvad statskontoret

förutsatt; och utskottet har ansett sig kunna utan åsidosättande af nödig varsamhet beräkna afkastningen af tullmedlen 1,000,000 kronor högre än som af statskontoret förordats.

På grund häraf och under erinran tillika, att Riksdagen beslutat, att ny tulltaxa skall tillämpas från och med den 1 december 1911, hvilket förhållande dock icke torde böra föranleda någon ytterligare jämkning i beräkningen af nu ifrågavarande inkomsttitel, hemställer utskottet, under förutsättning att gällande tullsatser å kaffe och kaffesurrogat bibehållas oförändrade,

att tullmedlen måtte för år 1911  
beräknas till ..... kronor 60,000,000: —

2:o.

### Postmedlen.

Vid 1909 års riksdag beräknades postmedlen för år 1910 till 22,000,000 kronor.

Ifrågavarande medel hafva utgjort:

år 1906 .....	kr. 18,442,464: —
„ 1907 .....	„ 19,651,075: —
„ 1908 .....	„ 19,877,156: —
eller i medeltal för dessa tre år .....	„ 19,323,565: —
samt belöpte sig år 1909 till .....	„ 19,951,000: —

I sin ofvan omförmälda skrifvelse har statskontoret beträffande denna inkomsttitel omförmäلت, att generalpoststyrelsen beräknat inkomsten af postmedlen för år 1911 till 22,600,000 kronor samt att styrelsen uti underdånig skrifvelse den 27 november 1909 till stöd för denna sin beräkning yttrat följande:

»Postverkets inkomster vid postanstalterna i riket hafva för de tre första kvartalen år 1909 utgjort ..... kr. 14,571,800: —

Motsvarande inkomster för de tre första kvartalen år 1908 uppgingo till 14,118,200 kronor.

Ökningen för år 1909 i förhållande till år 1908 utgör således för

Transport kronor 14,571,800: — 60,000,000: —

Transport kr. 14,571,800: — 60,000,000: —  
de tre första kvartalen 453,600 kronor  
eller 3.2 procent.

För fjärde kvartalet år 1909 kan  
ökningen af inkomsterna, jämförda  
med inkomsterna för samma kvartal år  
1908, antagas komma att uppgå till  
4 procent.

År 1908 ökades nämligen in-  
komsterna vid postanstalterna i jäm-  
förelse med 1907 under första halfåret  
med 2.34 procent och under de tre  
första kvartalen med 1.96 procent.  
Under samma tidsperiod 1909 har  
denna ökning i jämförelse med år 1908  
uppgått till 3.65 resp. 3.2 procent  
och sålunda utvisat en förbättring i  
procenttalet med 1.31 resp. 1.24. Un-  
der förutsättning att samma förbättring  
äfvén skall göra sig gällande  
under 4:e kvartalet 1909, anses ök-  
ningen, som under 4:e kvartalet år  
1908 i jämförelse med år 1907 var 2.87  
procent, under 4:e kvartalet 1909  
kunna beräknas till 4.0 procent. Då  
inkomsterna vid postanstalterna under  
4:e kvartalet 1908 uppgingo till  
5,259,500 kronor, torde de sålunda för  
4:e kvartalet 1909 kunna beräknas till

	,, 5,469,900: —
--	-----------------

Härtill böra för år 1909 läggas <i>dels</i> direkt till hufvudpostkassan ingående hyresafgifter för uthyrda lägenheter i postverkets fastigheter i Stockholm .....	,, 20,000: —
<i>dels</i> portoandelar för utrikes för- sändelser m. m. ....	,, 447,000: —
<i>dels</i> ock postverkets öfriga in- komster .....	,, 91,300: —

Därigenom erhålles en slutsumma af kr. 20,600,000: —

Transport kronor 60,000,000: —

Transport kronor 60,000,000: —  
 hvartill postverkets samtliga inkomster för år 1909 torde kunna beräknas.

För år 1909 torde sålunda postverkets samtliga inkomster i förhållande till samma inkomster för år 1908, då dessa uppgingo till i rundt tal 19,877,000 kronor, komma att förete en ökning af 3.6 procent.

I generalpoststyrelsens den 26 november 1908 till Eders Kungl. Maj:t afgifna förslag till stater för år 1910 beräknades emellertid postverkets inkomster för år 1908 till 19,950,000 kronor, eller till 73,000 kronor mera än hvartill de i verkligheten uppgått.

Beträffande postverkets inkomster för åren 1908, 1909 och 1910 anförde generalpoststyrelsen i nämnda statförslag, att för år 1908 kunde visserligen en afsevärd nedgång af ökningsprocenten motses, gifvetvis beroende på den allmänna stagnationen å handels och industriens områden. Erfarenheten från föregående tillfällen, då den proportionella ökningen i postverkets intäkter nedgått, vore dock den, att ett dylikt stillastående inom kort följdes af ett uppsving för de nämnda näringarna med därpå följande stegrade inkomster för postverket. Så följdes året 1895, då ökningen af postverkets inkomster utgjorde endast 3.3 procent, af åren 1896 med 5.7 och 1897 med 7.4 ökningsprocent. Liknande hade förhållandet varit år 1905, 1906 och 1907 med resp. 4.9 och 6.1 samt 6.6 ökningsprocent. Med stöd af denna erfarenhet ansåg generalpoststyrelsen sig kunna för åren 1909 och 1910 beräkna en ökning af inkomsterna för postverket med 5 procent, hvarigenom inkomsterna sålunda skulle uppgå:

för år 1909 till ..... kronor 20,947,500: — och

„ „ 1910 „ ..... „ 21,994,875: —

hvilka belopp i riksstaten utjämnats:

för år 1909 till ..... kronor 21,000,000: — och

„ „ 1910 „ ..... „ 22,000,000: —

Generalpoststyrelsen hade alltså till en del byggt sina ifrågavarande kalkyler på ett motsedt uppsving i handel och industri samt näringar i allmänhet, och för-

Transport kronor 60,000,000: —

Transport kronor 60,000,000: —  
 hållandena under första halfåret 1909 rättfärdigade också i viss mån styrelsens förväntningar, i ty att inkomsterna vid postanstalterna under 1:a kvartalet 1909 uppgingo till 5,331,700 kronor och under 2:a kvartalet samma år till 4,704,800 kronor, utvisande en ökning i jämförelse med 1:a och 2:a kvartalen 1908 af resp. 1.58 och 6.12 procent. Men denna förbättring blef under 3:e kvartalet 1909 afsevärdt hämmad af striderna på arbetsområdena med åtföljande omfattande arbetsnedläggelse.

Sålunda hafva postverkets inkomster vid postanstalterna under 3:e kvartalet 1909 icke uppgått till mer än 4,535,300 kronor, utvisande vid jämförelse med inkomsterna under 1908 en ökning af allenast 2.24 procent.

Under sådana omständigheter kunna inkomsterna för 1909, såsom ofvan nämnts, numera icke beräknas högre än till 20,600,000 kronor.

Hvad nu åter angår postverkets inkomster för åren 1910 och 1911 läser såväl med hänsyn därtill, att något större uppsving i de inom affärsvärlden och på arbetsmarknaden alltjämt rådande tryckta konjunkturerna icke ännu försports och, för så vidt nu kan bedömas, ej heller synes komma att under den närmaste tiden inträda, som ock med hänsyn till hvad generalpoststyrelsen i ofvan nämnda statförslag anført beträffande inkomstökningen, generalpoststyrelsen hafva anledning antaga, att postverkets inkomster komma att ökas med allenast 4.5 procent för år 1910, men med 5 procent för år 1911. Inkomsterna skulle sålunda uppgå för år 1910 till 21,527,600 kronor och för år 1911 till 22,603,350 kronor eller i runda tal:

för år 1910 till ... kronor 21,500,000: — och  
 ,, ,, 1911 ,, ... ,, 22,600,000: —

Till de sålunda för år 1911 beräknade inkomsterna 22,600,000 kronor skulle under samma år till postverket komma att inflyta viss andel af de afgifter, hvilka för närvarande såsom sportler tillfalla tjänstemän vid postkontoren, men denna andel kan ej för år 1911 förväntas

Transport kronor 60,000,000: —

Transport kronor 60,000,000: —  
 uppgå till så stort belopp, att inkomstberäkningen i dess helhet däraf kommer att röna någon större inverkan.»

I denna beräkning har Kungl. Maj:t icke vidtagit någon förändring.

Enligt hvad för utskottet blifvit upplyst, har det förändrade bokföringssystem hos postverket, som började tillämpas den 1 november 1909, föranlett, att en summa af något öfver 1,000,000 kronor, som enligt det äldre bokföringssättet skolat upptagas som inkomst för år 1909, öfverbalanserats till år 1910. Den förändrade bokföringen medför äfven, att en omedelbar jämförelse mellan postverkets inkomster under den gångna delen af innevarande år och inkomsterna under motsvarande tid nästlidet år icke lämnar erforderlig ledning för bedömandet af förevarande inkomstitels afkastningsförmåga. Emellertid lärer, enligt hvad utskottet inhämtat, icke finnas anledning antaga annat än att ofvan angifna beräkningar rörande den motsedda inkomsten af postmedlen skola visa sig riktiga.

Bevillningsutskottet hemställer därför,

att postmedlen måtte för år 1911  
 beräknas till ..... kronor 22,600,000 —

3:o.

### Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Dessa avgifter hafva utgjort:

år 1906 .....	kronor 273,502: —
„ 1907 .....	„ 272,934: —
„ 1908 .....	„ 256,868: —
eller i medeltal för dessa tre år .....	„ 267,768: —
samt år 1909 .....	„ 311,546: —

Beträffande denna inkomstitel har statskontoret erinrat, att med 1909 års ingång ny förordning angående ifrågavarande avgifter trädte i kraft, samt vidare anført, att i hvad mån denna nya förordning, hvilken

Transport kronor 82,600,000: —



Transport kronor 82,600,000: —  
 hufvudsakligen i hvad den afsåge bevillningsafgift för vissa offentliga föreställningar skilde sig från den förut i ämnet gällande, komme att medföra ökning i förevarande inkomsttitel, kunde ännu icke tillförlitligen beräknas. I sitt den 14 december 1908 afgifna förslag till inkomstberäkning för 1910 yttrade statskontoret, att då den nya förordningen afsåge att genomföra en förhöjd och mera effektiv beskattning af de utlänningar, hvilka här i landet gäfve eller biträdde vid konserter samt dramatiska eller andra föreställningar, ansåge sig statskontoret kunna hemställa om en förhöjning i inkomsttiteln till 300,000 kronor, och infortrade uppgifter om de belopp, som dittills under år 1909 influtit, styrkte tillförlitligheten af denna beräkning. Statskontoret hemställde nu, att inkomsttiteln i 1911 års riksstat måtte blifva uppförd med oförändradt belopp.

Med det af statskontoret föreslagna beloppet har också inkomsttiteln blifvit i förslaget till riksstat för år 1911 uppförd.

Bevillningsutskottet, som icke har något att därvid anmärka, hemställer,

att bevillningsafgifterna för särskilda förmåner och rättigheter måtte för år 1911 beräknas till ..... kronor 300,000: —

4:o.

### Stämpelmedlen.

Stämpelmedlen hafva utgjort:

år 1906 .....	kronor	10,095,922: —
„ 1907 .....	„	11,707,520: —
„ 1908 .....	„	13,569,483: —
eller i medeltal för dessa tre år	„	11,790,975: —
samt år 1909 .....	„	11,488,473: —
Enligt uppgifter från finansdepartementet hafva		
		Transport kronor 82,900,000: —

Transport kronor 82,900,000: —

för åren 1906—1908 de stämplars, som användts till nedannämnda handlingar, uppgått till följande belopp:

	1906.		1907.		1908.	
handlingar till lagfartsprotokoll	4,406,639	55	4,129,042	05	3,486,794	30
handlingar till in-teckningsprotokoll	813,895	94	885,519	76	905,503	14
handlingar till äktenskapsförords-protokoll	6,300	—	6,305	—	6,600	—
handlingar till bouppteckningsprotokoll	2,021,233	54	2,615,791	15	3,138,564	45
Summa	7,248,069	03	7,636,657	96	7,537,461	89

Stämpelafgiften för spelkort, som utgör 50 öre för hvarje kortlek, har inbragt:

år 1906 .....	kronor 166,738: 50
„ 1907 .....	„ 154,578: 50
„ 1908 .....	„ 152,063: —
„ 1909 .....	„ 159,798: 50

Med afseende å denna inkomsttitel har statskontoret i sin förenämnda skrivelse anført, bland annat, följande:

»Ny förordning angående stämpelafgiften utfärdades af Eders Kungl. Maj:t den 18 september 1908. Densamma torde icke hafva medfört någon väsentlig ändring i det finansiella resultatet af stämpeluppbörderna.

För år 1908 beräknades stämpelmedlen inflyta med 10,000,000 kronor, enär ifrågavarande statsinkomst allt fortfarande utvisade en synnerligen stark tendens till stegring. Statskontoret anförde i sitt den 14 december 1907 afgifna underdåniga utlåtande, att ehuru nedgående konjunkture kunde hafva ett menligt inflytande på särskildt emissionsstämpeln, vore titelns stegringstendens i hvarje händelse så stark, att en förhöjning till 10,500,000 kronor syntes kunna utan fara företagas för år 1909. Särskildt syntes kunna antagas, att beloppen af de stämplars, som skulle åsättas handlingar till lagfartsprotokoll, in-teckningsprotokoll och bouppteckningsprotokoll, hvilka hade ett afgörande inflytande på storleken af denna inkomsttitel, icke

Transport kronor 82,900,000: —

Transport kronor 82,900,000: —  
kunde väntas blifva mindre till följd af sjunkande konjunkturer.

Med hänsyn till storleken af det år 1907 influtna beloppet ansåg Eders Kungl. Maj:t att, äfven om någon nedgång i denna statsinkomst, i jämförelse med hvad som influtit år 1907, skulle kunna befaras, kunde ifrågasvarande skatttitel, oafsedt de tilltänkta förändringar i gällande bestämmelser angående stämpelafgift, hvarom här nedan vidare förmäles, beräknas åtskilligt högre än statskontoret föreslagit, och syntes en förhöjning i denna beräkning af 300,000 kronor icke kunna anses vara för högt tilltagen.

Enligt det af Eders Kungl. Maj:t sedermera framlagda förslaget till en ny stämpelafgift vid köp och byte af fondpapper skulle denna nya skatt utgå med 1 krona 50 öre på 1,000 kronor vid direkt öfverlåtelse af aktier och banklotter samt med 1 krona på 1,000 kronor vid direkt öfverlåtelse af obligationer. Eders Kungl. Maj:t föreslog, att denna nya statsinkomst skulle beräknas inflyta med 500,000 kronor. Riksdagen nedsatte visserligen berörda skattesatser till respektive 1 krona och 50 öre. Men då de i statsrådsprotokollet gjorda beräkningar med afseende å skattens ekonomiska resultat syntes mycket försiktiga och då skatten i allt fall icke beräknats ens till 5 procent af den inkomsttitel, hvarunder skatten förts, eller stämpelmedlen, höll Riksdagen före, att berörda ändringar i afseende på skattesatserna icke behöfde föranleda till reduktion af det under denna inkomsttitel uppförda totalbelopp. Riksdagen beräknade därför, att stämpelmedlen komme att år 1909 inflyta med 11,300,000 kronor.

Under den 6 november 1908 utfärdade Eders Kungl. Maj:t nådig förordning om särskild stämpelafgift vid köp och byte af fondpapper, att träda i kraft den 1 januari 1909.

Med hänsyn till det höga belopp, hvarmed inkomsttiteln 1908 influtit, däri emellertid inginge emissionsstämpel för en särskild bolagsbildning af för våra

Transport kronor 82,900,000: —

Transport kronor 82,900,000: —  
förhållanden ovanligt stor omfattning, ansåg statskontoret, att densamma kunde utan fara i 1910 års riksstat uppföras med 12,000,000 kronor.

I betraktande af det belopp, hvarmed stämpelmedlen under år 1908 influtit, ansåg emellertid chefen för finansdepartementet, enligt det vid statsverkspropositionen fogade protokollet öfver finansärenden för den 12 nästlidne januari, att, äfven om beloppet i viss mån framkallats af särskilda omständigheter, likväl, särskildt vid det förhållandet att från och med innevarande år öfverlåtelsestämpeln å fondpapper trädte i kraft, stämpelmedlen för år 1910, i den mån desamma skulle utgå enligt dittills gällande bestämmelser, kunde beräknas till ett belopp af 12,500,000 kronor.

Innevarande års Riksdag beslöt, uppå Eders Kungl. Maj:ts förslag, en ökad stämpelbeskattning särskildt genom införande af växelstämpel, och genom nådiga kungörelser den 5 juni 1909 angående ändrad lydelse af vissa paragrafer i förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften samt i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelafgift vid köp och byte af fondpapper blef Riksdagens beslut utfärdadt.

Det finansiella utbytet af de sålunda införda nya stämpelskatterna beräknades af Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen till 1,800,000 kronor; och inkomstiteln i sin helhet uppfördes i 1910 års riksstat med 14,300,000 kronor.

Under förutsättning af oförändrade stämpelafgifter hemställer statskontoret, att denna inkomstitel må för år 1911 beräknas till enahanda belopp.»

Kungl. Maj:t har emellertid ansett skärpning af stämpelbeskattningen erforderlig för fyllande af statsverkets behof och i sådant syfte föreslagit en höjning af arfsskatten. I anslutning härtill har af chefen för finansdepartementet beräknats, att en ökad inkomst af stämpelskatten med omkring 2,700,000 kronor skulle tillflyta statsverket.

---

Transport kronor 82,900,000: —

Transport kronor 82,900,000: —

Sistberörda beräkning finnes närmare utförd i det protokoll öfver finansärenden för den 14 januari 1910, som bilagts Kungl. Maj:ts proposition, nr 22, med förslag till förordning om ändrad lydelse af 3, 8, 41 och 58 §§ af förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften; och har vid ärendets föredragning chefen för finansdepartementet i förevarande afseende anført, bland annat, följande:

»Med tillämpning af de utaf mig föreslagna skatteskalor skulle det *ökade* utbytet af arfsskatten hafva under åren 1906—1908 blifvit följande:

År 1906	klass	I ...	kronor	1,077,783: —	
		II ...	”	579,840: —	
		III ...	”	467,830: —	2,125,453: —
År 1907	klass	I ...	”	1,922,039: —	
		II ...	”	501,235: —	
		III ...	”	633,590: —	3,056,864: —
År 1908	klass	I ...	”	2,004,470: —	
		II ...	”	782,937: —	
		III ...	”	939,875: —	3,727,282: —
			Summa kronor	8,909,599: —.	

I medeltal för hvarje år skulle alltså den föreslagna ökningen hafva inbringat ungefärligen 2,970,000 kronor. Drages härifrån den till högsta möjliga belopp beräknade lindringen för vissa donationer eller i rundt tal 190,000 kronor, återstode ett belopp af 2,780,000 kronor.»

I förslaget till riksstat för år 1911 har Kungl. Maj:t i anslutning härtill upptagit stämpelmedlen med ett belopp af 17,000,000 kronor.

Ofvannämnda förslag till förordning om ändrad lydelse af vissa paragrafer i stämpelförordningen, hvilket förslag innefattar, jämte annat, den ifrågasatta höjningen af arfsskatten, har i hufvudsak bifallits af Riks-

Transport kronor 82,900,000: —

Transport kronor 82,900,000: —  
 dagen, som endast i afseende å ett par detaljer i för-  
 fattningsförslaget vidtagit ändringar. Dessa ändringar  
 lära emellertid icke behöfva föranleda någon jämkning  
 i beräkningen af stämpelskattens afkastning.

Då bevillningsutskottet icke haft något att an-  
 märka mot Kungl. Maj:ts beräkning af nu ifrågavarande  
 skattetitel, hemställer utskottet,

att stämpelmedlen måtte för år  
 1911 beräknas till ..... kronor 17,000,000: —

5:o.

### Brännvinstillverkningsskatten.

Enligt uppgift i statskontorets förut åberopade  
 skrifvelse har brännvinstillverkningen i riket under nedan-  
 nämnda år utgjort:

år 1904 .....	liter	34,670,551
„ 1905 .....	„	38,522,616
„ 1906 .....	„	39,822,435
„ 1907 .....	„	41,316,201
„ 1908 .....	„	40,519,377
eller i medeltal för dessa fem år .....	„	38,970,236

Medeltalet för femårsperioden 1903—1907 utgjorde  
 38,559,700 liter.

Enligt hvad utskottet från kontrollstyrelsen in-  
 hämtat, har tillverkningen under år 1909 uppgått till  
 40,340,757 liter och under de tre första månaderna  
 af år 1910 till 15,125,185 liter.

Beträffande tillverkningsskatten meddelas i stats-  
 kontorets nyssnämnda skrifvelse följande öfersikt öfver  
 femårsperioden 1904—1908:

---

Transport kronor 99,900,000: —

Transport kronor 99,900,000: —

	Influten skatt.	Restitution för		Statsverket behållet.
		denaturerad brännvin.	för högt erlagd skatt.	
år 1904.....	24,522,820	1,998,398	4,897	22,519,525
„ 1905.....	24,508,086	2,396,662	4,619	22,106,805
„ 1906.....	27,156,221	2,719,962	1,002	24,435,257
„ 1907.....	26,575,367	2,770,178	13,309	23,791,880
„ 1908.....	24,458,555	3,078,698	18,242	21,361,615

Under år 1909 belöpte sig skatten till 22,504,495 kronor, och utgick under samma år restitution af tillverkningsafgift för denaturerad brännvin med 3,292,434 kronor, i följd hvaraf statsverkets behållna inkomst af denna skatttitel under år 1909 utgjorde 19,212,061 kronor.

Ifrågavarande statsinkomst har i medeltal för åren 1906—1908 uppgått till 23,196,251 kronor.

I sin ofvan oförmälda skrifvelse af den 14 december 1909 erinrar statskontoret, att för åren 1904 och 1905 denna inkomsttitel beräknades till 25,700,000 kronor, men att, då densamma under dessa år icke inflöt med så höga belopp, titeln emellertid blef i riksstaten för år 1906 nedsatt till 24,000,000 kronor samt för åren 1907 och 1908 till 23,500,000 kronor. I 1909 års riksstat uppfördes inkomsttiteln ånyo med 24,000,000 kronor, hvilken beräkning bestämdes af det höga belopp, hvarmed skatten inflöt under åren 1906 och 1907. Sedan Riksdagen höjde titelns beräkning till 24,000,000 kronor, utvisade emellertid 1908 års uppbörd en afgjord nedgång, och statskontoret fann därför förhållandena kräva en nedsättning, hvadan ämbetsverket hemställde att titeln i 1910 års riksstat skulle uppföras med 23,500,000

---

 Transport kronor 99,900,000: —

Transport kronor 99,900,000: —

kronor. Med anledning däraf att ifrågavarande skatt under åren 1904—1907 icke uppgått till högre belopp än i medeltal 22,932,994 kronor, ansåg emellertid Kungl. Maj:t försiktigheten kräfva, att denna inkomstitel för år 1910 ej beräknades till högre belopp än 23,000,000 kronor, och Riksdagen ansåg, att den sänkning, som statsverkets behållna inkomst å ifrågavarande inkomstitel under åren 1907—1908 utvisat, borde föranleda, att beräkningen af inkomstitelns belopp för år 1910 ytterligare sänktes med 500,000 kronor till 22,500,000 kronor.

Den starka nedgången, yttrar statskontoret vidare, under innevarande år torde få anses härröra från de förhållanden, som stodo i samband med storstrejken, och syntes sålunda endast få tillskrifvas ett öfvergående inflytande. Ehuru inkomstiteln i medeltal under treårsperioden 1906—1908 utgjort 23,196,251 kronor mot 22,843,017 i medeltal under åren 1904—1908, funne sig dock statskontoret med hänsyn till den stora osäkerhet, som alltid visat sig vidlåda denna titels beräkning, böra hemställa om en nedsättning däri till 22,000,000 kronor.

Med detta belopp har ock titeln blifvit i förslaget till riksstat uppförd.

Bevillningsutskottet, som med hänsyn till den nedåtgående tendensen hos förevarande skatttitels afkastning anser försiktigheten kräfva, att någon, om ock mindre, jämkning nedåt göres i nämnda beräkning, hemställer,

att brännvinstillverkningskatten  
mätte för år 1911 beräknas till kronor 21,800,000: —  
Transport kronor 121,700,000: —



Transport kronor 121,700,000: —

6:o.

### Sockerskatten.

Enligt de af kontroll- och justeringsstyrelsen afgifna berättelser beräknas den årliga sockerkonsumtionen hafva utgjort:

år	råsocker
1898—1899	90,853 ton
1899—1900	97,506 ”
1900—1901	100,999 ”
1901—1902	106,004 ”
1902—1903	107,681 ”
1903—1904	110,824 ”
1904—1905	108,530 ”
1905—1906	118,494 ”

I sin förberörda skrifvelse anför statskontoret be-  
träffande sockerskatten, bland annat, följande:

»Enligt den af sockerbeskattningskommittén i dess betänkande den 17 maj 1904 antagna beräkningsgrund motsvara 110 kilogram råsocker 100 kilogram raffinad. Under kalenderåren 1907 och 1908 utlämnades till fritt bruk respektive 116,917,000 och 139,845,356 kilogram raffinad. Den stora uttagningen af socker beror därpå, att under december 1908 uttogos till fritt bruk ej mindre än 34,207,449 kilogram mot blott 7,971,104 kilogram under december 1907, något som har sin förklaring däri att fabrikena, för att undgå den med 1 januari 1909 inträdande skatteförhöjningen, under december 1908 uttogo så mycket socker som möjligt. Man torde kunna uppskatta den mängd socker, som af nämnda anledning uttogos utan att vara afsedt för konsumtion under 1908, till omkring 26,000,000 kilogram. Om dessa dragas från förestående summa, 139,845,356 kilogram, återstå för konsumtionen under 1908 113,845,356

Transport kronor 121,700,000: —

Transport kronor 121,700,000: —

kilogram. Under år 1907 importerades 608,000 kilogram socker och under år 1908 2,841,000 kilogram. Den konsumerade kvantiteten kan alltså beräknas till 117,525,000 kilogram år 1907 och 116,686,000 kilogram år 1908.

Enligt nådiga förordningen den 2 juni 1905 har skattesatsen för socker utgjort 13 öre för hvarje till fritt bruk utlämnadt kilogram socker. Genom beslut vid 1908 års riksdag och nådiga kungörelsen den 23 juli 1908 blef nämnda skattesats höjd till 15 öre för kilogram. I anledning häraf beräknades skatten i 1909 års riksstat till 16,400,000 kronor, och med hänsyn till den starka och öfvervägande jämna stegring, som sockerkonsumtionen utvisade, upptogs skatten i 1910 års riksstat med 18,000,000 kronor, hvilket belopp år 1908 öfverskridits med icke mindre än 918,868 kronor.

Innevarande år har medfört en afsevärd nedgång, i det att under tiden januari—november icke utlämnats till fritt bruk mer än 90,592,139.2 kilogram mot 105,637,907.7 kilogram under samma tid nästföregående år. Den debiterade skatten har, enligt meddelande från kontroll- och justeringsstyrelsen, under januari—november innevarande år utgjort 13,531,259 kronor 59 öre mot 13,732,928 kronor under samma tid nästlidet år. Den genom tullverket debiterade sockerskatten, som under januari—november 1908 utgjorde 338,719 kronor 91 öre, har, enligt meddelande från generaltullstyrelsen, under samma tid 1909 belöpt sig till 203,714 kronor 9 öre.

Den depression, som sålunda kommit till synes, torde emellertid få betraktas såsom öfvergående, helst, såsom ofvan nämnts, den förhöjning af sockerskatten, som genomfördes med innevarande års ingång, föranledde en uppdrifven uttagning till beskattning mot sistlidet års slut, i följd hvaraf behovet vid årsskiftet redan var fylldt för flere månader framåt. Statskontoret finner sig med hänsyn såväl härtill som till socker-

Transport kronor 121,700,000: —

Transport kronor 121,700,000: —

konsumtionens allmänna stegring kunna hemställa, att sockerskatten i 1911 års riksstat upptages med ett till 19,000,000 kronor förhöjdt belopp.»

Med detta belopp har ock titeln blifvit i förslaget till riksstat uppförd.

Bevillningsutskottet, som inhämtat, att sockerskatten, hvilken i budgeten ingår med det debiterade beloppet, under år 1909 debiterats med allenast 14,828,934 kronor, anser dock med hänsyn till hvad statskontoret anført, att samma skatt bör kunna upptagas till det af Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, och hemställer alltså,

att sockerskatten måtte för år  
1911 beräknas till ..... kronor 19,000,000: —

7:o.

### Punschskatten.

Denna skatt, hvilken utgår med 60 öre för hvarje liter punsch, som utlämnas till försäljning, uppfördes i 1904—1906 årens riksstater med 1,300,000 kronor. Efter det vid 1906 års riksdag en särskild stämpelafgift till enahanda belopp som för punsch stadgats äfven för arrak och rom, höjdes beräkningen af denna inkomsttitel för år 1907 till 1,500,000 kronor, men sänktes för år 1908 till 1,450,000 kronor. I riksstaterna för åren 1909 och 1910 blef punschskatten ånyo upptagen till 1,500,000 kronor.

Skatten har infutit med:

år 1906 .....	kronor	1,459,220: —
„ 1907 .....	„	1,558,538: —
„ 1908 .....	„	1,593,012: —
eller i medeltal för dessa tre år ...	„	1,536,923: —
samt år 1909 .....	„	1,560,292: —

---

 Transport kronor 140,700,000: —

Transport kronor 140,700,000: —

Denna inkomsttitel har af Kungl. Maj:t enligt statskontorets hemställan i förslaget till riksstat för år 1911 upptagits med oförändradt belopp eller 1,500,000 kronor.

Bevillningsutskottet, som icke har något att därvid anmärka, hemställer

att stämpelafgiften för försäljning af punsch, arrak och rom för år 1911 beräknas till ..... kronor 1,500,000: —

8:o.

### Maltskatten.

Denna skatt har influtit med:

år 1906 .....	kronor	3,084,598: —
„ 1907 .....	„	3,041,413: —
„ 1908 .....	„	2,923,276: —
eller i medeltal för dessa tre år ...	„	3,016,429: —
samt år 1909 .....	„	2,897,133: —

Statskontoret har i sin oftanämnda skrifvelse den 14 december 1909 erinrat, att enligt 1909 års Riksdags beslut skattesatsen för hvarje vid skattepliktigt bryggeri vid tillverkning af maltdrycker användt kilogram malt höjts till 23 öre, dock att för de första under tillverkningsåret afverkade 100,000 kilogrammen skatten skulle utgöra endast 17 öre för kilogram och för de nästa 100,000 kilogrammen 20 öre för kilogram.

Statskontoret anför vidare, att skatten, som i riksstaten för år 1910 uppförts med 6,400,000 kronor, visserligen hade under år 1909 lämnat ett, med hänsyn därtill att skatteförhöjningen trädte i kraft den 1 oktober nämnda år, synnerligen otillfredsställande resultat, men detta förhållande syntes äga sin direkta förklarings-

Transport kronor 142,200,000: —

Transport kronor 142,200,000: —

grund i det ekonomiska läge, hvori de maldryckskonsumerande klasserna kommit genom storstrejken, och alltså vara af öfvergående natur. Statskontoret ansåge sig därför sakna skäl att föreslå någon rubbning i den vid skatteförhöjningen godkända beräkningen, utan hemställde, att ifrågavarande inkomsttitel måtte i 1911 års riksstat upptagas med oförändradt belopp.

Af det vid statsverkspropositionen fogade protokoll öfver finansärenden för den 14 januari 1910 inhämtas, att chefen för finansdepartementet vid ärendets fördragning inför Kungl. Maj:t — efter omförmälade af statskontorets nyssnämnda hemställan — vidare anför, att försiktigheten syntes bjuda att något sänka denna beräkning. Visserligen läte sig den nedgång af maltskatten, som ägt rum år 1909, delvis förklaras af kända förhållanden å arbetsmarknaden under senare halfåret 1909 och däraf förorsakadt sämre ekonomiskt läge för en stor del af den maldryckskonsumerande allmänheten. Det ville emellertid synas, som om en mera allmän sänkning i konsumtionen af malt- och andra sprithaltiga drycker för närvarande gjorde sig gällande. Särskildt hade detta, såsom statskontoret framhållit och senaste årens skatteresultat utvisade, blifvit synligt i fråga om brännvinstillverkningskatten. Utan åsidosättande af nödig försiktighet syntes dock nedsättningen i beräkningen af maltskattens afkastning kunna begränsas till omkring tio procent af maltskattens för innevarande år beräknade belopp. Departementschefen hemställde alltså, att maltskatten måtte i 1911 års riksstat beräknas till 5,800,000 kronor.

Med detta belopp har ock skatten blifvit i Kungl. Maj:ts förslag till riksstat för år 1911 upptagen.

Bevillningsutskottet, som mot Kungl. Maj:ts beräkning icke haft något att erinra, hemställer förty,

att maltskatten för år 1911 be-	
räknas till .....	kronor 5,800,000: —
	Transport kronor 148,000,000: —

Transport kronor 148,000,000: —

9:o.

**Bevillning af fast egendom samt af inkomst.**

I fråga om bevillningen af fast egendom samt af inkomst har chefen för finansdepartementet enligt det ofvannämnda vid statsverkspropositionen fogade protokollet öfver finansärenden anfört följande:

»Statskontoret har, såsom naturligt är, äfven gjort sina beräkningar öfver bevillning och inkomstskatt. De förslag rörande den direkta beskattningen, som äro ämnade att framläggas för årets Riksdag, innebära emellertid, att inkomstskatten helt och bevillningen, om icke formellt, så dock reellt, uteslutas från de såsom statens inkomstkällor i riksstaten för närvarande upptagna bevillningar och att bägge nämnda skatter ersättas med en ny skatt under benämning inkomst- och förnögenhetsskatt. Under sådana förhållanden går jag nu förbi statskontorets beräkningar rörande inkomstskatten.

Såsom jag antydde, skulle bevillning af fast egendom samt af inkomst fortfarande uppföras bland bevillningarna i riksstaten, men för annat än rent statsändamål. Denna anordning, för hvilken jag strax skall redogöra, innebär, att tio procent af det belopp, hvilket under vanliga förhållanden skulle hafva varit att påräkna under ifrågavarande inkomstitel, böra såsom bevillning fortfarande upptagas. I anledning häraf och då statskontoret ansett sig kunna beräkna, att allmänna bevillningen för år 1911 efter hittills följda grunder skulle afkasta ett belopp af 12,500,000 kronor, skulle bevillningen till det af mig angifna procenttal i riksstaten för år 1911 kunna upptagas till 1,250,000 kronor.»

I förslaget till riksstat har ock inkomstiteln upptagits med sistnämnda belopp.

Då Riksdagen numera i hufvudsak godkänt det

Transport kronor 148,000,000: —

Transport kronor 148,000,000: —

förslag till förordning angående bevilning af fast egendom samt af inkomst, som af Kungl. Maj:t förelagts innevarande Riksdag, och då någon erinran icke torde vara att göra mot den föreslagna beräkningen af nu ifrågakvarande skatttitel, hemställer utskottet,

att bevilningen af fast egendom  
samt af inkomst måtte i riksstaten för  
år 1911 beräknas till ..... kronor 1,250,000: —

10:o.

### Inkomst- och förmögenhetsskatten.

Rörande afkastningen af den inkomst- och förmögenhetsskatt, som blifvit genom innevarande Riksdags beslut bestämd, tillåter sig utskottet att till en början hänvisa till hvad chefen för finansdepartementet i detta hänseende anfört vid föredragning inför Kungl. Maj:t af det sedermera för Riksdagen i proposition, nr 88, af den 11 mars 1910 framlagda förslaget till ifrågakvarande skatt. Departementschefens berörda yttrande återfinnes å sid. 189—198 i det statsrådsprotokoll öfver finansärenden för nyssnämnda dag, som fogats till propositionen i fråga.

Den beräkning, som af departementschefen verkstälts rörande skattens afkastning, gifver till resultat, att ur denna skatteälla skulle kunna upphämtas ett årligt belopp af 31,500,000 kronor. Med denna summa är ock skatten upptagen i Kungl. Maj:ts förslag till riksstat för år 1911.

I det förslag till förordning i ämnet, som af Kungl. Maj:t framlagts för Riksdagen, har emellertid Riksdagen gjort vissa ändringar af beskaffenhet att inverka på skattens afkastningsförmåga.

Transport kronor 149,250,000: —

Transport kronor 149,250,000: —

Beträffande den viktiga frågan om rätt till afdrag för utskylder har bevillningsutskottet i sitt betänkande nr 29 anfört i hufvudsak följande.

I anledning af ett uttalande af kammarrätten därom, att skattskyldigs å krono- och kommunaldebet-sedlar upptagna utskylder borde undantagas från beskattning, hade chefen för finansdepartementet, under medgifvande af befogenhet af denna erinran, tillika framhållit den statsfinansiella betydelsen af ett dylikt afdrag. Utskylder, därför afdrag skulle ifrågakomma, öfverstege nog, enligt departementschefens antagande, sammanlagdt 100,000,000 kronor. Afginge detta belopp från sammanlagda beskattningsbara inkomsterna i riket, måste man antagligen räkna med en nedgång i den nya skattens afkastning med icke så litet öfver 2,000,000 kronor. För att kunna erhålla fyllnad härför, skulle man åter nödgas höja skatteprogressionen. I valet mellan en sådan åtgärd eller status quo i fråga om utskylder hade departementschefen valt den senare vägen. Denna fråga hade äfven berörts i vissa motioner, hvori yrkats sådan ändring, att skattskyldig berättigades till afdrag för utskylder. Enligt utskottets förmenande hade det varit i hög grad önskvärdt, att vid den nu föreslagna omläggningen af inkomstbeskattningen den ifrågavarande afdragsrätten, hvars principiella befogenhet torde vara oomstridd, kunnat genomföras, utan att behovet af statsinkomster under den närmaste framtiden därvid tillmätts afgörande betydelse. Under nuvarande förhållanden till-trodde sig utskottet likväl icke att tillstyrka bifall till det af motionärerna framställda yrkandet i hela dess vidd, men för att i största möjliga omfattning undanröja de orätt-visor i förevarande afscende, som, därest intet afdrag för erlagda utskylder medgäfves, skulle föranledas af de stora ojämnheterna i den kommunala beskattningen, hade utskottet ansett sig böra nu hemställa om den ändring i 10 §, att afdrag medgäfves för alla utskylder utom

Transport kronor 149,250,000: —



Transport kronor 149,250,000: —

kronoutskylder, däribland äfven inberäknade utskylder in natura eller i arbetsprestationer. Enligt utskottet tillhandakomna beräkningar skulle härigenom uppkomma en minskning i inkomstskatten af omkring 2,000,000 kronor, hvilken minskning i statsinkomster emellertid syntes kunna förväntas blifva täckt dels därigenom, att enligt numera gjorda beräkningar angående den skattepliktiga totalförmögenheten inom landet denna visat sig med omkring 750,000,000 kronor öfverstiga det belopp, hvartill densamma af departementschefen beräknats uppgå, och att till följd häraf afkastningen af förmögenhetskatten torde blifva större än i propositionen antagits, dels ock därigenom att äfven inkomstskatten på goda grunder kunde antagas gifva ej oväsentligt större utbyte än hvad i afseende härå beräknats. Med hänsyn till statsregleringen för nästkommande år ansåge sig utskottet likväl ej kunna tillstyrka, att för år 1911 fullt afdrag för ifrågavarande utskylder beviljades, utan borde afdraget för nämnda år begränsas till femtio procent af samma utskylder.

Förutom nu berörda, af Riksdagen jämväl beslutade förändring i Kungl. Maj:ts förslag har Riksdagen vidtagit äfven andra modifikationer, af hvilka i detta sammanhang torde särskildt böra erinras om den, som afser att medgifva skattskyldig rätt att vid uppskattning af inkomst göra visst afdrag för aflöning, kost och öfriga utgifter för i den skattskyldiges verksamhet använda hemmavarande barn öfver 15 år. Med hänsyn härtill torde vara tillrådligt att något reducera den beräknade afkastningen af inkomst- och förmögenhetskatten; och anser utskottet, att inkomstiteln icke bör i riksstaten upptagas till högre belopp än 31,000,000 kronor.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, hemställer bevillningsutskottet,

Transport kronor 149,250,000: —

Transport kronor 149,250,000: —

att inkomst- och förmögenhets-  
skatten måtte i riksstaten för år 1911  
beräknas till ..... kronor 31,000,000: —  
Summa kronor 180,250,000: —

Stockholm den 6 juni 1910.

På bevillningsutskottets vägnar:

ALEXIS HAMMARSTRÖM.